

YS

Deres ref: Bm_Deres_ref Vår ref: Kristin Vik

Dato: 26. april

Forslag til generelle beskrivelser (deskriptorer) for fag -og yrkesopplæringen relatert til det europeiske kvalifikasjonsrammeverket (EQF) – innspill fra Delta

Delta viser til invitasjon i brev av 7. januar 2010 til å avgi svar på ovennevnte høring. Delta er positiv til at Kunnskapsdepartementet inviterer bredt til dialog om sentrale europeiske prosesser og verktøy.

Delta er generelt positiv til et kvalifikasjonsrammeverk, men mener det er behov for en overordnet formålsbeskrivelse i det videre arbeidet med utviklingen av rammeverket. Formålsbeskrivelsen må gi en klar definisjon på hva som skal være NKR og EQFs funksjon og samtidig beskrive hva som faller utenfor rammeverket. Dette er viktig både for å forankre rammeverket og for å oppnå anerkjennelse hos brukerne. Delta ser også et klart informasjonsbehov i forankringsarbeidet og håper departementet tar initiativ til at det utvikles nødvendige informasjonstiltak for å sikre felles forståelse av rammeverket blant mangfoldet av brukere. Dette utdypes nedenfor.

Livslang læring og mobilitet

Delta mener et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk kan bidra til å styrke mobilitet og fremme livslang læring for alle. Et stadig mer spesialisert arbeidsliv øker behovet for kvalitetssikring av arbeidskraft. Et kvalifikasjonsrammeverk kan være et verktøy både for å sikre kvalitet på tilførsel av utenlandsk arbeidskraft til Norge og samtidig gjøre det enklere å nyttegjøre seg av norsk utdanning i andre land. Rammeverket kan bidra til å gjøre godkjenningen av kvalifikasjoner over landegrensene enklere og mer tilgjengelig, og kan gi den enkelte søker bedre og mer rettferdig behandling. Samtidig vil et kvalifikasjonsrammeverk også kunne bidra til å tydeliggjøre kompetansen den enkelte utdanning fører frem til overfor arbeidslivet. Dette forutsetter imidlertid at rammeverket er tydelig, overordnet og godt forankret blant hele mangfoldet av brukere.

Delta mener det er behov for økt internasjonal kvalitetssikring og samordning i fag-og yrkesopplæringen. Eurpass, EUs program for livslang læring og økonomiske virkemidler er viktige tiltak som sammen med kvalifikasjonsrammeverket kan styrke mobilitet og fremme livslang læring. Dette arbeidet må videreføres parallelt med utvikling av formål og innhold i kvalifikasjonsrammeverket.

Kvalifikasjonsrammeverket kan bidra til styrket samhandling mellom skoler og fagmiljø i andre land. Vi erfarer at flere utdanninger, spesielt små håndverksfag, er avhengig av samarbeid med fagmiljøer i andre land, både for å bevare og utvikle utdanningen. Et kvalifikasjonsrammeverk kan styrke felles forståelse av faget over landegrensene. Dette

kan gjøre informasjonsspredningen og læring om utdanningene enklere og mer effektiv og samtidig bidra til mer robuste fagmiljø.

Utfordringer knyttet til finansiering av livsopphold for voksne i utdanning er et hinder for deltakelse i livslang læring. Dette gjelder for voksne som ønsker å ta grunnutdanning og for deltagelse i etter- og videreutdanning i arbeidslivet. Delta mener at voksne må sikres finansieringsordninger som gjør det mulig å gjennomføre utdanning. I tillegg må det utvikles utdanningstilbud som er tilrettelagt for og tilpasset voksnes behov.

Tema 2- Læringsutbyttebeskrivelser for fag -og yrkeskompetanse

Delta mener at læringsutbyttebeskrivelsene kan være et godt og viktig verktøy for å synliggjøre kompetanse etter endt utdanning, for å kvalitetssikre innholdet i læreplanen og utvikle gode læringsprosesser. Dette er viktig både for å bevisstgjøre den enkelt bruker om hvilke krav og forventninger som stilles til bestått utdanning og for å sikre at arbeidsgivere har realistiske forventninger. Dette forutsetter imidlertid at læringsutbyttebeskrivelsene er tydelige, målbare og mer overordnede enn i høringsutkastet.

Læringsutbyttebeskrivelsene må forankres godt blant mangfoldet av brukere dersom de skal ha funksjon som aktive verktøy. Arbeidslivet, nasjonale og regionale utdanningsmyndigheter, lærere og elever må ha felles forståelse av læringsutbyttebeskrivelsene. Delta oppfordrer departementet til å ta initiativ til at det utvikles nødvendige informasjonstiltak som veiledere og andre typer verktøy som legger til rette for at læringsutbyttebeskrivelsene forankres og forstås likt blant brukergruppene. Utforming av begrepene som brukes i læringsutbyttebeskrivelsene må være en grundig prosess hvor fagmiljøene, arbeidslivets parter og utdanningsmyndigheter involveres godt.

Kvalifikasjonsrammeverket for fag- og yrkesopplæringen må samordnes og integreres i et helhetlig nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Delta støtter departementet i at progresjon i utvikling av læringsutbyttebeskrivelsene mellom de ulike nivåene i utdanningssystemet må ivaretas. Vi mener derfor at det er en utfordring at den nasjonale tilnærmingen til kvalifikasjonsrammeverket har vært å se ulike deler av utdanningssystemet inn i et EQF/NKF hver for seg. Dette har medført en mindre helhetlig tilnærming til utviklingen av kvalifikasjonsrammeverket, noe vi frykter vil gå utover samordningen og progresjonen mellom læringsutbyttebeskrivelsene på de ulike nivåene i utdanningssystemet. For eksempel når det gjelder progresjon mellom læringsutbyttebeskrivelsene i fag - og yrkesopplæringen og fagskolen, er det en utfordring at rammeverket for fagskoler ikke forventes ferdigstilt før 2011.

Avsluttede fagskoleutdanninger har en varighet på mellom 6 md. og 2 år, noe vi mener kan medføre utfordringer med å innplassere de enkelte utdanningene i forhold til andre lands utdanninger i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk. Delta er usikker på hvorvidt det er hensiktsmessig med et eget kvalifikasjonsrammeverk for fagskoleutdanningene da det kan være at fagskoleutdanningene vil ligge på ulike nivå, alt etter hvilket læringsutbytte de har.

Tema 3 – Problemstillinger vedr. nivåplassering.

Delta mener at utdanninger på alle nivåene som er beskrevet i kvalifikasjons-rammeverket må henge sammen av hensyn til progresjon. Utdanninger innenfor fag-og

yrkesopplæringen bør ligge på samme nivå, nivå fire, selv om enkelte programfag har et høyere nivå på læringsutbytte og lenger varighet enn andre yrkesfaglige utdanninger på nivået de er plassert. Krav til selvstendighet i yrkesutøvelsen eller autorisasjon etter fullført utdanning taler heller ikke for nivåendring. Dette står i samsvar med rammeverk for høyere utdanning, der for eksempel helsefaglige utdanninger som fører frem til autorisasjon ikke gir utslag i nivå.

Delta vil til slutt ønske departementet lykke til i det videre arbeidet med kvalifikasjonsrammeverket.

Med vennlig hilsen
Delta

Gunn Olander
Delta